

DAGBOEK VAN EEN *INCOMUNICADO*
(DE OORLOG GEZIEN VANUIT BRUSSEL)
(Roberto J. Payró *voor La Nación*)

Brussel, maandag 31 augustus (1914)

Ze zijn niet binnengetrokken ! Er is niets gebeurd !

Vannacht heb ik hele uren op het balkon doorgebracht, luisterend naar alle geruchten en de hele tijd hopen de dat het kanonvuur dichterbij zou komen. Niets, behalve de verre schoten, verstoorde echter de doodse stilte van de schitterende nacht, die onder de omstandigheden sinister overkwam.

En deze nachten zijn lang, heel lang. Om negen uur zijn alle cafés en winkels gesloten, en al voor het tien uur slaat stoppen de trams met rijden. Tussen negen en twaalf weerklinken slechts de passen van enkele late voorbijgangers, en murmelt er in de lucht enkel een of andere discrete conversatie.

De huizen zijn verduisterd, daar alle burgemeesters van de agglomeratie de buurtbewoners hebben gevraagd om het gas zo veel mogelijk te sparen. Er blijft immers geen spoormateriaal over, daar men bijna alles naar Antwerpen en Frankrijk heeft gestuurd, en langs de andere kant zijn de steenkoolmijnen gedwongen stilgelegd wegens een gebrek aan mankracht, de bedrijven verliezen enorme bedragen wegens het onderstromen van de galerijen daar de pompen

niet meer functioneren.

We hebben aan een overdreven prijs enkele in Antwerpen en Gent gedrukte kranten weten vast krijgen, maar ze lopen weinig vooruit en hebben een verdacht geurtje.

Hoewel ze verschenen in steden die nog altijd niet bezet zijn, lijken ze gepubliceerd te zijn onder Duitse censuur. Langs de andere kant, zeggen ze niets concreet en veel van hun stellingen en veronderstellingen zijn tegenstrijdig.

We hebben ook een nummer gezien van *L'Ami du Peuple* uit Namen. Dit ultramontaans Katholiek dagblad is veranderd in een daadwerkelijk Duits blad, en ze vallen Frankrijk “het land van Caillaux” aan, alsof ze niet begrijpen dat ze zo doende ook België aanvallen en hun vaderland verraden.

Als alternatief voor deze vodden, circuleren er sinds enkele dagen papieren die met een typemachine geschreven zijn, en die de meest fantastische berichten brengen. Die van vandaag vertellen dat Engeland Helgoland, het versterkte eiland in de monding van de Elbe, heeft ingenomen, een fort dat men steeds als onneembaar, of bijna onneembaar, had beschouwd.

Het is waar dat ze hieraan toevoegen dat Engeland acht van haar *dreadnoughts* heeft moeten opofferen, en dat een dergelijk groot offer op zijn minst deze prijs verdient ... en

volgens deze papiertjes bombardeert een Engels eskader het fort van Vlissingen, op een manier dat er binnen enkele uren slechts assen zullen overblijven.

Er is vandaag een maand verstreken sinds de Belgische mobilisatie.

Roberto PAYRO

Copyright, 2014 : Nathaniel BOVIN, voor de Nederlandstalige vertaling

PAYRO ; « *Diario de un incomunicado. La guerra vista desde Bruselas (12)* », in **LA NACION** ; 29/11/1914.